

/ VICTOR SERRI

Mercè Girona,
activista ecologista i
fundadora del CEPA

Amant de la natura i educadora d'escola bressol de professió, Girona va començar a endinsar-se en la lluita ecologista l'any 1982, quan el seu barri, la Fontana d'Esplugues de Llobregat, va ser escollit per ubicar-hi una deixalleria. Teòricament, l'equipament estava destinat a residus inerts, terres i runes, però en van començar a sortir fums i podors, motiu pel qual el veïnat es va organitzar per lluitar en contra d'una infraestructura que podia comportar problemes importants per a la salut, ja que estava situat a pocs metres d'una escola i d'un nucli habitat. Durant el procés de lluita i reivindicació, el grup va crear la Coordinadora Antiabocadors del Baix Llobregat i va aconseguir una victòria parcial: que l'abocador comencés a funcionar només per a runes i terres. El procés, però, va ser molt dolorós, ja que hi van morir dos tècnics i tres més van resultar intoxicats quan anaven a buscar mostres per analitzar-les. Pocs anys després, l'equipament es va clausurar i ara és un parc. Girona va ser una de les fundadores del Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius.

“La relació amb els partits d'esquerres ha portat friccions dins l'ecologisme”

Mariana Cantero | @cantero_mariana

Com has viscut aquests 35 anys d'activisme ecologista?

Com a grup, ens hem anat educant en defensa ambiental amb l'experiència i el contacte amb professionals de la investigació i de la ciència, tant en l'àmbit de la salut ambiental com en el de l'impacte ambiental. Ens hem format a partir dels conflictes que hem detectat i vam fundar el Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA) per donar una visió crítica de la problemàtica d'aquestes infraestructures, però també per proposar alternatives. Hem lluitat als abocadors del Garraf i el Papiol i, després, contra el Pla de residus de la Conca de Barberà i el Baix Llobregat. Ens hem focalitzat en els àmbits de la indústria, la gestió de residus i el medi natural. És la part més bruta i veiem que, en 30 anys, hem avançat molt poc com a societat.

Com creu que ha evolucionat el moviment ecologista català?

Fa uns quinze anys, la nostra entitat, juntament amb tres o quatre més que som les més implantades al territori, vam crear la federació Ecologistes de Catalunya. Pensem que, com a moviment, no estem en el millor moment; hauríem de tenir més influència en l'àmbit social. Veiem que el que s'està fent en l'àmbit de defensa i protecció del medi ambient no és correcte perquè la majoria de les polítiques desenvolupades parteixen d'una visió antropocèntrica: es miren des del vessant de les necessitats humanes i no s'advoca per la preservació del medi i el territori. Llavors, ens trobem que, com a moviment, anem una mica a contracorrent del que marca la societat de consum.

Quina relació hi ha actualment entre l'ecologisme de base i la gent que ha arribat a les institucions?

El paper dels partits d'esquerres, que hauria de ser el de donar suport, és un factor limitant. En el cas d'ICV, els Comuns o fins i tot gent de la CUP, amb la qual hem tingut enfrontaments per la gestió dels boscos, a vegades ha tingut més pes la voluntat de no perdre suport social i polític que no pas la de fer el que necessitaria el país. S'ha de canviar aquest model sistemàtic; si no anem per

aquí, tot són discursos. Molts d'aquests partits d'esquerres desenvolupen el discurs, però, a l'hora de la veritat, no són conseqüents. Per això, des del moviment ecologista de base, defensem la independència respecte a qualsevol opció política. Pot ser que els que avui participen a les lluites al teu costat, una vegada arribats al poder, desenvolupin polítiques nefastes en relació amb el medi natural o els residus, que és el que va passar amb el tripartit i durant els últims quinze anys. Si governa l'esquerra, hem de criticar tot el que considerem que és tirar enrere i no avançar. Aquest tema ha generat una mica de fricció dins el moviment ecologista a Catalunya... entre uns que estan fent seguidisme del que planteja l'administració i nosaltres, que creiem que no s'ha de fer cap mena de concessió a l'administració ni a les empreses.

Com valora les polítiques mediambientals que s'estan portant a terme a Catalunya?

Tenim casos com els transvasaments, el canal Segarra-Garrigues o el runam salí d'Iberpotash que contradiuen la directiva d'aigües. També es contradiu la directiva de qualitat de l'aire amb les cimenteres del Penedès o el Baix Llobregat. Pel que fa als residus, la Generalitat desenvolupa unes polítiques que són pura fal·làcia. L'últim pla de gestió de residus a Catalunya destina el 87% del pressupost a millorar infraestructures de tractament finalista de residus, és a dir, a millorar incineradores, abocadors i coparcs en comptes d'apostar per la recollida porta a porta i les plantes de compostatge. Si continuem així, seguirem tenint una recuperació dels residus del 30%, com tenim ara. Aquesta és la realitat, la fotografia d'un programa és el seu pressupost. Per això reivindicuem la necessitat d'una nova llei de residus i consum i la seva regulació. Que hi hagi un canvi en la producció, que no es pugui fabricar res que no sigui reutilitzable, reparable, reciclable i amb el mínim embolcall possible. Aquest és un canvi important, hem d'anar cap a una indústria verda. Si realment avancem cap a una república catalana, ha de ser amb un paradigma totalment diferent i canviant aquestes línies d'actuació. Tenim molta esperança en un canvi de fons. ●

Si continuem així, seguirem tenint una recuperació dels residus del 30%, com tenim ara